

VENTAS BALSS

Preses eksperimentārs.

Iznāk Ventspilī - otrdienās un piektdienās

Izdevēja: Sabiedrība "VENTAS BALSS". Atbildīgais redaktors un izdevniecības vadītājs: ALBERTS CĪRULIS. Redakcija un kantoris: Ventspilī, Tīrguvs ielā 6. Pasta kaste 34. Tālruni: redakcijā 333, kantori 101. Abonēšanas maksa: ar piesūtišanu 50 f. mēnesī. DIVDESMITCETURTAIS GADS. Numurs maksā 6 fen.

Otrdien, 1944. g. 22. februāri. Nr. 15

Vācijas uzvara vai boļševisms

Pazīstamais zviedru pētnieks Svens Hedīns Tērbatas universitātes rektoram prof. Kantam plesūtījis šādu vēstuli:

„Augstā godātais kungs, Rektors Magnificus! Ar vislielāko līdzdalību es vienmēr esmu koju notikumu attīstībai Baltijas zemēs. Es vēlos tieši tagad rakstīt Jums — kā karaļa Gustava Adolfa dibinātās universitātes rektoram, kura vienmēr uzturējusi ciešas saites ar Zviedriju. Bīstama propaganda radījusi iespaidu, ka Baltijas zemju liktenis izšķirts. Padomju uzvaras gadījumā Baltijas zemes tā sakot automātiski atgriezīsies savienībā, jo tās esot brīvprātīgi izšķirušas un uz katot sevi par padomju republikām. Kautr, kas sekot šādai padomju politikai attīstībai, zina, ka Baltijas zemes nekad nav jutās saistītas ar Padomju savienību, bet gan tieši otrādi, padomju varstī un boļševismā redzējās savu nāvīgāko ienaidnieku. Arī mūsu — zviedru — presē tieši pēdējā laikā patēros ap-tāklus noskaņojumus vadītāji baltiešu valstsvīri, piemēram, agrākais Igaunijas valsts prezidents Dr. Rei. Viņš savā rakstā „Stockholms Tidning“ 1943. g. 16. decembrī atgādināja, ka 1940. g. 29. jūlijā amerikāņu ārlietu ministrs padomju rīcību Baltijā nosaucis par „lauzītāju metodēm“. Raksta nobīdumā Dr. Rei valcā, kā esot ar Atlantijas deklarāciju.

Šis vēstules mērķis ir Jums, rektora kungs, un — cik tālu Jūs to iespējat — Baltijas tautam apliecināt manas simpatijas un paust manu cerību, ka vācu karaspēkam izdosies apstādīt latīnu no austrumiem, aizkavēt boļševisma ielaušanos un tādejādi nodrošināt Baltijas tautu eksistenci un nākotni. Ar apmierinātību es uz zināju, ka Baltijas zemju iedzīvotāji drošsirdīgi pļodāšas cīņā pret mūžīgo ienaidnieku un daudzās izpausmēs apliecinājis savu preboļševisko nostāju. Stingrā pārliecībā, ka tie tikai alternatīvi, Vācijas uzvara vai boļševisms, un cerībā, ka labos spēkus neuzveiks, bet Baltijas zemes un tautas ies pretim jākauj nākotnē, es sveicu Jūs, joti godāti rektora kungs, Jūsu vācu, ievērojamo universitāti, Jūsu tautu un Baltijas kalnīpuzemes.

patiesā cīņā Jūsu
Svens Hedīns.

Atsisti boļševiku uzbrukumi

Asas cīņas Itālijā. Jauns uzbrukums Londonai.

Vadoņa galvenā mītne, 21. februāri

Brupoto spēku virspavēlniecība ziņo:

Dienvidos no Krivoj-Roga, austrumos no Saško-vas, dienvidos no Berezinas un dienvidaustrumos no Vitebskas sabruka daudzli pa daļai ar tankiem atbalstīti boļševiku uzbrukumi. Ienaidniekam bija lieli, aspalni zaudējumi. Kādā tanku triecienā ienaidnieks no 25 uzbrūkošiem tankiem pazaudēja 20 tankus. Austrumfrontes ziemeļu daļā vācu divīzijas daļas sektoros frontes saīsināšanas nolūkos, saskepa ar pavēli, atvārdās no ienaidnieka. Sekojošos boļševikus atstāja.

Austrumfrontes dienvidos sektorā sevišķi izcēlās 97. bāvāriešu lēģeru divīzija ģenerālmajora Rabes f. Papehēlma vadībā un 24. itālņu tanku divīzija ģenerālmajora valts brīvkuņa Edelsheima vadībā.

Itāliju smagas maigās cīņās Netunas desantā vietā turpinās. Vācu vienības atvairīja vairākus ar tanku atbalstu izvestos ienaidnieku pretiniekus, pašu uzbrukumos iznīcināja kādu ienaidnieka rotu un dienvidos no Aprilas ieslēda kādu pretinieku kaujas grupu. Šīs formācijas spārie izlaušanās mēģinājumi un atslogošanas uzbrukumi atvairīti.

Vācu tālšāvēju artilērija ar labu iedarbību apšaudīja Ancijas un Netuna ostas. Dienvidfrontē diena pagāja bez ievērojamākas cīņu darbības.

Ziemeļamerikāņu bumbvedēju formācijas 20. februāra pusdienas stundās uzbruka vairākiem pilsētām Ziemeļ- un Vidusvācijā. Ar sprāgst- un degbumbām vietām izsaukti ievērojami postījumi, sevišķi Leipcigā.

Šīs dienas agrās rīta stundās pie apmākušos laika angļu bumbvedēju formācijas izdarīja teroruzbrukumus Stutgartes telpai. Nodarīti postījumi, sevišķi Stutgartes dzīvokļu rajonā, pie tam sagraujoti kultūras pieminekļi, baznīcas un sabiedriskas ēkas. Vācu gaisa aizsardzības spēki šajos uzbrukumos, neskatoties uz lielajiem laika apstākļu kavējiem, iznīcināja 49 angļu-amerikāņu lidmašīnas, pa lielāku daļu četmotorīgos bumbvedējus.

Vācu aviācija pagājušā naktī ar stiprām smago kaujas lidmašīnu formācijām atkārtoti uzbruka Lon-

donai. Liels daudzums sprāgst- un degbumbu atkal izsauca plašus ugunsgrākus un postījumus pilsētas rajonā.

Vācu zemūdenes Ziemeļatlantikā sīkātās un smagas cīņas ar ienaidnieka zemūdeni, iznīcinātāju un apsardzības kuģu vienībām nogremdēja 11 pavados iznīcinātājus.

Neaizmirstiet, ka cīņa par mūsu nākotni vēl nav izšķirta un ka uzvaru mums var dot tikai visu mūsu spēku iesaistīšana šai cīņā. Frontei vajadzīgi materiāli, tā prasa, lai pasteidzino linu izstrādāšanu un nodošanu iepirktavās. Pildisim apzinīgi šo savu visaugstāko pienākumu.

Vācu taktika izjaukusi boļševiku plānus

LD. Rīga. Boļševiku ziemas ofensīvas trešais posms tagad jāuzskata par pabeigtu. Un šeit neko negroza arī no jauna attīstījušās kaujas telpā dienvidaustrumos un ziemeļos no Krivoj-Roga, kā arī pie Narvas, jo tam tikai periferiālā rakstura. Tās veldo it kā līdzinājo cīņu notikumu nobelgumu tajās vietās, kurās pašreiz jau atkal mēģināms no jauna pievestas boļševiku rezerves, ar kurām ienaidnieks paredzējis uzskat jaunus triecienus abos austrumu frontes galējos spārnos. Un tomēr starplīkš pleauguša vācu pretība un veikta pretotāji, kā arī daļēji izvestās vācu izvairīšanas kustības, kuru gaitā ienaidnieks atkal cietis lielus zaudējumus, to taktiski novietojusies tādā stāvoklī, kas pašreiz neatļauj boļševikiem turpināt savu pirmatnējo operāciju plānu. Tādēļ šim jaunajam cīņām abos spārnos ir tikai vietēji raksturs, bet tie reizē var teikt, ka tā, droši vien, ir tikai izslēdzojā parādība. Teiktā pareizību pierāda arī apstākļi, ka, piemēram, Narvas telpā pēdējās dienās uzbrukumā ienaidnieks nav raidījis spēkus, kas lielāki daļai bataljonu, kādēļ šiem uzbrukumiem nav sevišķas operatīvas nozīmes.

Apkārtot notikumu attīstību atsevišķos frontes sektoros, pirmā kārtā atzīmējam lielāko ienaidnieka spēka plepules atslābumu frontes ziemeļu daļā. Zemes šaurumā starp Somu jūras līci un Pelpusa ezeru gandrīz visu nedēļu boļševiki pret vācu aizstāvēšanas pozīcijām vērsis smagus, bet tomēr vietēja rakstura uzbrukumus. Tajās nedaudzās vietās, kur ienaidniekam izdevās pāri aizsaulēt Narvas upi sasniegt pretējo krastu, tas izslēdzojā cīņā atkal atslēti un atsvēsts atpakaļ. Starp Pelpusa un Ilmeņa ezeriem vācu spēki nedēļas sākumā izdarīja atlešanas kustības, kuru gaitā boļševiku rokās kritā arī Luga pilsēta. Pēdējie ziņojumi rāda, ka šai ziemeļu frontes sektorā stāvoklis sāk nostābīlēt un ka vācu militārās vadības levditās pretakcijas devušas zināmus noteiktus pā-

nākumus. Frontes saīsināšanas gaitā un operatīvo rezervju letaupīšanai atpakaļ uz jau sen sagatavotām pozīcijām atvilkta arī tās vācu vienības, kas bija novietotas tālu uz priekšu izvirzītā frontes loka pie Staraja-Rusas. Tāpat kā Luga, tā arī Staraja-Rusā izpostītas visas militārās un saimnieciskās ierīces. Abās vietās ienaidnieks nav spējis traucēt vācu atlešanas kustību un piemēram Staraja-Rusā boļševiku spēki legāji tikai vilcinoties nākamās dienas rītā, 18. februārī, bet, uzduroties veikli novietotām mīnu jostām un ciešot jūtamus zaudējumus, aizturēja savu virzīšanos uz priekšu.

Frontes vidējā sektorā pēc pēdējā boļševiku lieluzbrukuma atvēršanas naktī uz 17. februāri, nobeidzās kopš 3. februāra sākta lielā kauja par Vitebsku. Sevišķi spilgti piemērs ienaidnieka informācijas neticamībai rodams tā ziņojumos par telpā ziemeļos no Kirovogradas un dienvidaustrumos no Beļaja Cerkovas ielenktajām vācu divīzijām. Tā 7. februārī boļševiki apgalvoja, ka ielenkuma loks esot 40 km plata, bet četrās dienās vēlāk tie teica ka 20 km plata ielenkuma loka leprototas vietas 10 vācu divīzijas ar 120.000 vīriem. Tikai 18. februāra vakarā boļševiku virspavēlniecība bija spiesta atzīties, ka ielenktās vienības koncentriskā pārrāvuma mēģinājumā gandrīz jau guvušas sakāri ar no Zvenigorodkas telpas to atslogošanai uzbrūkošiem vācu tanku spēkiem. Un acimīkli, kad vācu kaujas grupas spēki atkal savienojās ar vācu tanku vienībām, pretinieka kādā speciālziņojumā vēstīja, ka tas šķietami iznīcinājis visu ielenkto kaujas grupu, lai tādā veidā mazinātu vācu leroču neapstrīdamos panākumus. Saprotams, ka boļševiki nekautrējas ziņot arī par lielām vācu zaudējumiem un pēc visu informācijas vācēši zaudējumi vairāki vīru ielenktajā telpā nekā tiem šai ielenkumā jebkad bijuši.

Izšķiroši notikumi

Uzmanīgi vērojot kā vācu preses balsis, tā arī noteicošo militāro un politisko personu izteicienu un ievērojot daudzus ziņojumus, kas rāda Eiropas cietokšņa gatavību jebkādiem uzbrukumiem jebkurā vietā, nevar atvairīt domu, ka samērā tuvā nākotnē gaidāmi notikumi, kuriem droši vien būs izšķiroša nozīme šai karā. Invāzijas vieta un laiks gan vēl ir nezināmi, tomēr pati invāzija, ja angļi un amerikāņi vispār grib mēģināt panākt izšķiršanos savā labā, šķiet, ir neizbēgama un tādēļ saprotams ir vācu militārās un arī valsts vadības sagatavošanās darbs šādai iespējai. Uzkrītošs pie tam ir tas miers un tā aukstasinīgā pajāvība, ar kādu vācu militārās personas gaida šos notikumus. No šī apstākļa nebus nepareizi secināt, ka darīts ir viss un ka ienaidnieku, kas grībēs aizkārt Eiropas cietokšņi, gaida nevien „silta“ uzņemšana, bet vēl vairāk — to gaida neapvērjami liel un smagi asins un materiālu zaudējumi. Un beidzot blakus tai nepatīkamai dilemai — uzbrukt vai vēl gaidīt — angļus un amerikāņus balda arī kāda cīņa rēgs: atmaksa. Vai no invāzija būs saistīta ar atmaksu un vai notikumiem būs cita gaita, par to pašreiz spriest vēl ir pārāgrī.

Pāvests protestē. Vatikāns aogļu valdībāi iesniedzis protestu un paziņojumu, ka pāvesta vasaras mītne Kasteļ Gandolfo bija novietoti bēgļi un ka tajā un blakus esošos gruntsgabalos nav bijuši vācu karavīri. Līdzīga iesnieguma nodots arī Vašingtonā.

Latvju sievietes! Legionāri cīnās frontē - strādā tu dzimtenē!

Plkv. Veiss un viņa karavīri

PK Pirmo reizi mēs latviešu karavīri, viņu mācījamies pazīt nīkņajās rudenis kaujās. Tās nesa uzvaru vīriem, kas ieslēgušies sarkanajās Alkazaru rīros, četrpadsmit dienas aizmīra sevi un pārējo pasauli. Taču pietika ar šīm nēdaudzajām dienām, lai neaizmirstu to latviešu pulkvedī, kam katra granāt-kemba bija tikpat bīstama kā mums visiem toroiz. Dažu brīdī gaidīt gaidījām, kad aiz vaļņa parādišies viņa stāvs — ko viņš teiks to jau zinājām. Mēs bijām visi viņa zēni... Dūšīgi zēni — viņš teica...

Tās dienas jau sen pagājušas, un Alkazara cīņas pārrunātas gan šo frontē bunkuros, gan arī mājās vakaros pie siltas krāsns sēžot. Pienāca atkal smagas cīņu dienas. Tās bija ziemas atvairīšanas kaujas Volchovas frontē. Atkal mēs karavīri sastapāmies ar viņu — savu kādreizējo cīņu vadītāju. Atkal desmit dienas liktenis bija lēmis pārbaudīt mūsu spēku un izturību. Desmit dienas — tas nav daudz, bet ko tās noīmē ikvienam karavīram, kam bija lemts būt kopā ar pulkvedi Veisu, to lieki būtu atēstēt. Tam atdzimstājumu var meklēt kādreizējās latviešu Studentu rotas cīņās pirms gadiem divdesmit pieciem, kuru rindās toroiz bija pats šis vīri vadītājs. Šajās desmit dienās nebija ne pulkveža, ne leitnantu, ne karavīru, bija tikai karotāji — visi vienādi gērbti un vienādi brupoti, kā vīri tā jaunekļi! Tajās dienās pulkvedis bija cīņu vadītājs un reizē pats sava ziņnesis. Par šīm cīņām daudziem vārdiem rakstīt slavas dziesmas vēl nebijušām latviešu karavīru cīņās spējam. Šīs desmit dienas pagāja purvos un mežos slāpjumā un dūkaņā, saijūšos apģērbos, smagos, samirkušos līca zābakos, bez siltā ēdiena, bez miega un atpūtas. Taču tie visi tikai niecīgi blakus apstākļi, kas nāk atpakaļ, kad pašas cīņas ir jau pagājušas.

Kad ziemeļos no Ilmeņa ezera boļševiki bija sēkušī stiprus uzbrukumus ar vairākiem divīzijām un tanku vienībām, stāvoklis varēja kļūt bīstams daudām latviešu un vācu daļām, kurām draudēja ceļa nogriešana. Nedaudzās vietās boļševikiem bija jau izdevušies pārrāvumi. Šajā brīdī pulkvedis Veiss saņēma pavēli uzņemties speciālam uzdevumam izvēlētas kaujas vienības vadību. Tās nāca pēkšņi, jo pulkvedis kā kājnieku priekānieks atradās savos kārtējos inspekcijas braucienos pa jauno rekrūšu nometnēm frontes atzāgūrē. Kaujas grupa sastāvēja no divi bataljoniem un tās nosaukta pašā pulkveža vārdā. To rindās pildīja latviešu jaunekļi — jauni, bet tēraudcietī, norūdīti. Pārsteigums bija visiem, kas radzījās šos cīņas spāra pilnājos zēnos — cik ātri tie sasniedza savu nākamās cīņas vietu.

Tad rākas pirmās kaujas. Tās norisinājās, kā kādreiz rakstīta senās kauju atmiņās. Jaunie vīriņi gāja savu rotu priekšgalā un kad tos levaltoja, tie izsvēdīja vēl pēdējās rokas granātas un tikai tad bezspēcīgi atkāta sniegā. Pate pulkvedis sēdēja balstī deva komandas un, ja bija vajadzīgs, brīdā pa mapjo atēgu pie saviem komandieriem pat vairākus kilometrus, lai dotu tiem savus rīkojumus. Tā bija varonības kauja purvu ūdeņos un naktē tumsā, kad nebija iespējams pateikt, kur no sniega izlēks ienaid-

nieka stāvi. Atskrūvēta granāta rokā gaidīja metienu. Četrdesmit vīru atūrēja bataljonu. Ar to pietika, lai iegūtu vienu dienu un ielenktās daļas varētu atstāt sādzu. Viena cīņas pilna diena bija pagājuši. Cik tādu vēl nāks, to neviens vēl tobrīd nezināja.

Melni padebeši sedza karotājus, kad tie noguruši atkādas sniegā, lai uz brīdī noņemtu brupu cepures un atdzēsētu sakarsušās pieres. Pulkvedis, atsedies sniegā, bārda noaudzis kā ikviens cits, pūta cigaretes dūmas ziemas naktē saulmā. Arī tagad viņam nebija vēl miera — prāts nerimās domāt par aizgājušām cīņām un galvenais, par saviem zēniem. No karavīra nevar vairāk prasīt kā viņš var dot, un šis zēni deva visu, kas viņiem bija. Vai pulkvedis varēs kādreiz aizmirst, kad tas kļāt plegājis saviem pārgurušiem karavīriem, redzēja pretim raugamies sejas — jaunas un cietas, kas gaidīja tikai pavēli, lai atkal letu. Kā lai viņi arī būtu cītādi — vai pulkvedis nedarīja visu to pašu ko viņi, lai gan tam deniņos jau sudrabs lēmeties. Tikai, kad naktē meļnams rāva netu rami acu plakstus at, tas uz brīdī atkāta latvīgs, ko lietoja municijas plegādāšanai.

Tiem priekšā stāvēja vēl smagas un grūtas cīņas — jāattur un jāaizkavē boļševiku virzīšanās uz priekšu. Jāiegūst laiks, lai pārējās vienības spētu netraucēti izdarīt atrašanās kustības. Nāk jauna diena un cīņa. Ar pirmajiem šāvieniem izgatēt nogurums — tie ir tie paši vakarējie zēni, kas sākāva un padzina ienaidnieku. Kāds jauneklis iekritis sniegā. Visapkārt tam boļševiki. Viņš svīzē vienu pēc otras rokas granātas, līdz rokas tom atkākas klausīt. Tā cīnījās ikviens, kad divas boļševiku divīzijas grībēja ielenkt varonīgo kaujas grupu. Tas neizdevās — pāri palika sēkautas un saraustītas ienaidnieka vienības. Viņi bija par mātū no nāves. Taču varoņi tiek svēti, tie nepakrīta. Kad vācu karavīrs redzēja cīnoties un uzvarot latvju karavīrus, tas cīņu pātrūkumā ar nelieku lotu patēlcību noraudzījās viņu sejas un uz rokas uzstā sarkan-balt-sarkano karodziņu. Vai tas neslēpa sevi to lepņāko godu, ko šie vīri bija izpelnījušies?

Tad nāca pēdējās kaujas dienas. Izpildījusi savu uzdevumu, tie brīdā pa taciņu sniegā samīrkušos zābakos. Kur slēpās vēl tas spēks, kas jāva viņiem arī vēl tagad atvairīt ienaidnieku un daudzus kilometrus pa aizputnāto ceļu vilkt smagās laivtas ar municiju un ieročiem. Tas bija latvju karavīra cīņas garš, kas izauga pirmajā kaujas dienā. Viņi smagi brīdā un vilka aiz sevis laivtas, brīžiem pakļūpami. Vīri atgriezās atpakaļ kā uzvarētāji — un tad bija pagājušas desmit dienas, kopš bija izkānējis šo cīņu pirmās šāvīns...

Šīs cīņas neapklusē to purvos. To slava gāja tālāk. Uzvara atrada atbalgojumu — šo cīņu vadītājam pulkvedim Voldemāram Veisam Lielvācījas Vadoņa piešķīra Brupnieku pakāpes Dzelzs krustu. Tagad, kad cīņas beigušās, pulkveža seja teraugām atkal smaidu. Tās bija cīņas, kurās jaunekļi kļuva par vīriem.

44 kara ziņotājs Reinis J. Gulbis.

Kaujas starpirdi (Wb).

Vietējā dzīve

Jauna pirmizrāde. Ventspils teātris pašlaik rosi strādā pie itāļu rakstnieka D. Nīkodemi lugas „Pusaudzis” sagatavošanas. Pirmizrāde notiks sestdien, 26. februārī, plkst. 19. Otro reizi šis lugu atkārtos avētdien, 27. februārī, plkst. 19. Derīgs pirmizrāžu un otro izrāžu abonaments 7. kupona. Uz abām izrādēm biļetes dabūjamas sākot ar šodien teātra kasē no plkst. 17—18.

Paziņojums. Janvāri iesniegtie tektilpreču pieprasījumi (strādājošo, slimnieku un mājsaimnieču grupas) izņemti un personu saraksts, kam drēbes piešķirtas, būs izlikts pilsētas valdes II. ieejas priekšējā ar ceturtdienu, 8. g. 24. februārī. Atļaujas izsniegt 14. istabā, uzrādot apgādes grāmatīti, un tās jāņem pieprasītājam personīgi. Trešām personām iegādes atļaujas izsniegt tikai uz rakstiska pļinvarojuma pamata. Soreiz neapmierinātos tektilpieprasījumus tuvākā laikā izlems atkārtoti, sadalot jau saņemto 8. g. 1. ceturkšņa kontingentu.

Pilsētas valde. Ventspils valsts mūzikas skolas audzēku vakars notiks svētdien, 27. februārī, plkst. 16 ģimnazijas zālē.

Rokas somu pagatavošanas kursi, ko rīko Ventspils pilsētas TP uzvars „Sievietes darbs”, sāksies trešdien, 23. februārī, plkst. 18 trešās tautskolas telpās, Pārventā. Kursos pietiekamās ap 30 dalībnieces.

Agronomisko darbinieku sanāksme agronomiskā biroja šodien plkst. 11.

Materiāli korpnīkiem jāņem kopdarbības sabiedrības materiālu noliktavā līdz 20. martam, līdzņemot reģistrācijas grāmatas par ādu apmaiņošanu un iedzīvotāju reģistrāciju.

Zināšanai amatniekiem. Biedrības mantzīnē izbrauks uz Rīgu 27. febr., kādēļ ieinteresētiem amatniekiem griezties biedrības birojā līdz minētam termiņam.

Korim Dzirntars mēģinājums šovakar plkst. 19 ģimnazijas zālē.

Apzags dzīvoklis. Nakti uz piektdienu uzslēgta štaveru Poja dzīvoklis Vasaraļu ielā 32 un izzagti 3 virsēni un 1 sēviešu mētelis, 6 sudraba karotes un 1 pud. degvīna. Policija vainīgo meklē.

Jānītis: „Cik veča ir tava māsiņa, Viestur?”
Viesturs: „Es nezinu, mātē vēl nav sacījusi. Bet viņa ir mums jau trīs dienas.”

Kā ventspilnieki apbrīnoja pirmo tvaikoni

Laikā, kad pasaules jūras skārojuši tuksto-
tiem kuģu, daudzi, ļoti daudzi, torpēdu vai
bumbu trāpīti, gāj jūras dibenā, kad ar tvaika-
ni braucis katrs ventspilnieks, vismaz pārceltu-
ve un kad tvaikoni atrodam pat bērnu rota-
lietu sarakstā. Šai laikā savādi liekas, ka kād-
reiz, pirms 112 gadiem, ventspilnieki savā ostā
pirmo reizi ieraudzījuši tvaikoni. Toreiz avi-
znieki to nosaukuši par „ugunskugi”, tādēļ, ka
tas braucis ar uguni palīdzību. Cik nozīmīgs
šis notikums tai laikā likās, par to liecina
Ventspils lut. draudzes mācītāja Pauflera ziņo-
jums „Latviešu Avīzēm”. Viņš raksta:

„No Ventspils. Nedomājot kuģis pie mums
atnāca, ko mūsu jūrmānieki ar savām acīm
nebija redzējuši. Rīgas latviešu ļaužu draugs
tiem gan jauku ziņu no tāda bija devis un to
pašu ugunskugi nosaucis, ir mazu bildi pēlīcis.
Iai tās izteikšanās jo gaiši acis spīdēju, bet
mazticīgs cilvēks labprāt ar paša acīm grib
redzēt, lai ticiba nāktu, kad nu leks ticības bū-
šanas šī Dieva dāvana nenāk caur mēnu, bet
caur gara acīm, taču ir šie dvēseles ieroci pie
labākas izšķiršanas gēd katram, kas cilvēka
gudrības darbus uzmanīgi grib vērtēt. Lat-
viešu ļaužu draugs mums bija stāstījis, ka ar
tādu kuģi ātri pār jūru varot braukt, un ka
braucējiem vis nevajaga uz vēju gaidīt jeb
baljoties, ka ilgāk būs ceļā, nekā nodomājuši.
To nu mūsu jūrmānieki, kas ieradūši arvien uz
vēju gaidīt, nebūt negribēja ticēt. Te atbrauc
trešā septembra dienā tas pats kuģis, ko mēs
mazā bildē bijām redzējuši, no Rīgas, kur viņš
savus skuntes darbus bija izstrādājis, tagad
atkal savu ceļu uz Ollenderu zemī uzņēma, ce-
rēdams tur labāku peļņu mantot. Tas ienāca

Precību valgos

Mūsu dzimtenes laikraksts ik dienas lasā-
mi vairāk kā simts dažādu sludinājumu „nopiet-
nā precību nolūkā”, dažā pat šo nolūku atzīmē-
ties pierakstīti, jo pa lielāku tiesai tie ir tikai
izkārtnes dēķu kārel. Dzīvē daudz vilusās 16 g.
vecas jaunavas meklē sirds mieru, 40 gadīga
šķirtene ar bērnu dvēseli ilgojas pēc ziedop-
vētras sirdi, nobriedis jauneklis tā ap 50 ga-
diem meklē sievieti ar savu mājiņu vai mājiņu
ar īpašniec bez tautību un ticību izšķirības, 7
zēni savas svlaga meltenes u.t.t. Tā kā gandrīz
trīsceturtdaļas piepras „pilnīgu diskreociju”, tad
skaidra, ka tur kaut kas nav kārtībā, varbūt
viņi vēl nezina, ko īsti vēlas. Ka ļaunības īstais
mērķis ir vairot mūsu mazo tautu, to droši vien
daudzi sludinājumu rakstītāji un lasītāji būs pil-
nīgi aizmirsuši. Ar to gan nav teikts, ka val-
rums „vientuļo sirdi” būtu rakstījušas: „Bērnu
mīļotājus (jas) lūdzu neatsaukties”, bet ir jau
ari cilt interesanti sludinājumi. Piemēram kādā
laikrakstā lasām:

Divas asprātīgas draudzenes vēlas iz-
pazīties prec. nol. ar interesantem un iz-
glītolem kuņģiem. Laucinieki lūgti neat-
saukties. Kleopatral 19 g., Afrodītel 20. g.

Šķiet, ka viņu asprātība ir tik miglains, ka
ar to nevarēsim nokaldrot to lappusi viņu dzī-
ves grāmatā, kur rakstīta: „Kāda ir mūsu dzī-
ves jēga?” Varbūt tas arī neman nav tik silki.
Pietiek jau ar to, ka Kleopatras un Afrodītes
skaistuma pārspēs viņu ikdienišķo, atsavināto
mūs no tautas kopējām nolaimēm un lidnāies
kādas dievīskīgās sfatras, apmēram tā, kā to
Pietuku Krustīšs raksta: „Apkaim visu firmamen-
tu, universums nu ir tava...” Jā, bet laucinieki
no šī apkampiena izslēgti, itēpc arī viņi būs
tik asprātīgi un vajadzības gadījumā, piem.,
kad Kleopatras vai Afrodīte gribēs ar savu
mazo brēķuli izbraukt pamieļoties pie lauku
gardumiem, teiks: „Pilsētnieces lūgtas neat-
saukties!”

mūsu ostā, jo vētra pretīta būdama, izterēja
veikl kuņģnieku dārgās akmlānsoglas un aizka-
vāja viņa ceļi: itēpc viņš 10 dienas palika pie
mums un gaidīja uz vēju, proti, uz tādu, kas
viesi bargi nepūti. Tiesa ir gēa, ka tāda kuģis,
kura skrīnī arī vlietā, caur virdoties tūdens
tvaiku vienādi viera, kamēr skurārens kūp, ar
lielu spēku top rītināti, ir vējam kādu joni var
pretī turēties un īsās laikā ātri uz priekšu
steigties; bet tācu gudrs kuģnieks vētras laikā
godu dod, kam gods pienākas, un meklē ostu,
ancidama: viens tikai ir, kas vēju un jūru var
apsaukt, un kam vēji un jūra ir paklausīgi!”

Tā, lūk, neīcieģie ventspilnieki pirmo reizi
savām miesīgām acīm „ugunskugi” skatījuši un
droši vien nebija iedomājāties, ka ostā kādreiz
stāvēs dandzi cilt tvaikoni un tiem neviens ne-
piegriezīs apbrīnojošu vēribu.

Boļševiks Abrams Linkolns

Pietiek ar kādu ziņu no ASV, lai pārsteigtu
mūs ar pilnīgu vēstures neznāšanu. Mēs līdz
šim nebijām pamanījuši, ka Abrams Linkolns —
amerikāņu nacionālais varonis no tiem laikiem,
kad karoja dienvidu štati ar ziemeļu štatiem,
bija pārliecināts boļševiks. Kā gan citādi varē-
tu izskaidrot apstākli, ka ASV komunistu par-
tija kādu nupat atvērtu propagandas runātāju
skolu nosaukusi Abrams Linkolna vārdā? Ievē-
rojiet labi — ne Marksa, Engela, Leņina vai
Stalīna, bet gan Abrams Linkolna vārdā. Tā
prezidents, kam vislielākie nopelni ziemeļame-
rikāņu apvienošanā, tagad pats sev par lielu
pārsteigumu ir kruvētējis boļševiku agitatoru
skolai, kam Pratt un padomā gan daudzās cit-
tas lietas, bet ne ziemeļamerikāņu vienības
celšana.

Linkolns var brīnīties, — mēs brīnījāmies
tikai pirmajā acumirkī. Tad mums pamazām
ienāca prātā, ka boļševiki jau daudzus apžilā-
juši saviem mērķiem. Suvorova, Kutuzova, Di-
mitrijs Donskijs bija taču apmēram tik pat
pārliecināti boļševiki kā poļu brīvības cīnītājs
Tadeušs Kostjuško, kura vārdā boļševiki nosau-
ca kādu divlīdzi (ko gan vēlāk vairs nevarēja
pieņemt, jo tā negodīgā veldā pārbēga pie
vāciešiem). Ukrainiešu nacionālais dzejnieks un
lielais Markavas ienaidnieks Sevcenko, ar ko
tagad boļševiki lepojas, bija ilkipat maz „go-
pelnīem bagāts Padomju mākslinieks” kā fran-
ču revolūcionārs Marats komjaunietis. — Tiem,
pēc kuriem boļševiki izstiep savas ķetas, viņi
vispirms pasniež nacionālu mēsteli.

Abrams Linkolna iecelšana par amerikāņu
boļševiku protektoru neola neko labu valstij,
ko viņš uzočējis. Bet varbūt viņam vienam pa-
sam vajadzēs neat atbildību. Var taču notikt,
ka Maskava bez mirušajiem, piem., Vašingtona,
par savas Amerikas tūlāies goda locekli iecel-
ari kādu dzīvo, piem., nopelnīem bagāto biedru
Ruzveltu.

Krievi, angļi un vilki

Kādā franču laikrakstā nesen bija ievietots
šāds anekdote, kas ļabi raksturo angļu un krievu
attiekāmes:

Divi angļi un divi krievi brauca kamanās
pa atātātu stepl. Kamanām sekoja vilku bars,
neatļaidīgi tam tuvojoties. Taj brīdī, kad vilki
gatavojās uzklupt zirgiem, izlēca viens krievs
no kamanām, upurējams sevi pārējo labā. Pēc
tam, kad vilki bija viņu aprijuši, tie no jauna
sāka sekot kamanām. Kad tie jau gandrīz bija
atkal panākuši kamanas, griežas krievs pie an-
gļiem: „Tagad kārtā upurēties vienam no jums.”
Angļi nesacīja nekā, sagraiba krievu un iz-
meta to no kamanām. Pēc tam, kad vilki bija
aprijuši otru krievu, tie atkal tuvojās kamanām.
Tad sacīja viens anglis uz otru: „Dzīv, man
šķiet, ka pienācis laiks ķerties pie pistolēm.”

Latviešu zemnieki!

Latvieši laukos un mazpilsētās! Šis ziens
neizdevīģie laikā apstākļi kavē kokmateriālu
sagatavošanu, bet sevišķi izvešanai, no meža.
Tomēr kokmateriālu un kurināmā nozīme kara
saimniecībā ir tik svarīga, ka, neskatoties uz
grūtībām, jādarbā visas iespējamais uzlikto meža
darbu klauķi pildīšanā. Meža darbu sezonas beigās
vairā no tā, un ziemas ceļā būs īsākie, tā-
dēļ paatrinātā kārtā veicot atlikušos cīršanas
darbus un ar neatļaidību izmantojot katru zie-
mas ceļa dienu, lai visus kokmateriālus paspētu
izvest pie tālākā transporta ceļiem. Katrs izcirt-
tais un izvestais sters stutmaikas ir svarīgs ak-
meļpogu iegūšanai, katrs sters papīrmaikas ne-
piecietam sprāgstvielu un citu kara materiālu
ražošanā. Būvkoči vajadzīgi baraku un pa-
tvertņu būvei frontē, bet malca spēkratu dzīša-
nai un apkurei.

Latviešu zemnieki! Kokmateriālu piegāde
kara saimniecībai ir tikpat svarīga kā pārtikas
ražošanai. Pildiet savus pienākumus meža dar-
bos tikpat apzinīgi kā pārtikas apgādē, ar to
Jūs sekmesit uzvaru. Gādājiet par to, lai katrs
jūsu klausīšs ieskaitītais cietmetra vai sters būtu
laikā nocīsts un izvests, tas nepieciešams ka-
ravīriem cīņai un aizsardzībai.

O. Leimanis,
Saimniecības ģenerāldirektors

Latviešu gaisa aizsardzības apvienība

LD Rīga, Iekšlietu ģenerāldirektors Dankers
noticēis, ka pašlaik aizsardzības organizēšanai pret
gaisa uzbrukumiem nodibināta „Latviešu gaisa
aizsardzības apvienība”, kas pildīšanā tiesī-
bas pēģināt bezpeļņas biedrību un terakotā
biedrību sarakstā. Apvienības mērķu tiesiskās
attieksmes, biedru sastāvu, kā arī biedru tiesī-
bas un pienākumus noteic rīkojumam pievieno-
tie statūti, kas publicēti „Rīk. Vēstn.” №42.

Tekstilpreces ārstniecības darbiniekiem

Ārsti, zobārsti, farmaceiti, sanitāri un feld-
šeri, kas līdz 1. febr. iesnieguši kameras lūgu-
mus piešķirt prakses vajadzībām tekstilpreces,
var ierasties 3 mēn. laikā Latv. vesel. kamerā,
Skolas ielā 28, ar apgādes grāmatīpām atļauju
saņemšanai. Par vecmācītēm un pārējiem ārst-
niecības darbiniekiem piešķirtajām tekstilpre-
cēm ziņas atsevišķi.

Spēkratu tehniskā pārbaude

Kuldīgā notiks 25. februārī no plkst. 14—16, bet
Ventspilī 26. febr. no plkst. 12—14. Komisijā jā-
ierodas vieniem spēkratiem, kam spēkrata aoli-
cības derīguma termiņš izbeidzas februāra un
marta mēnešos. Spēkratiem jābūt ar vienām ap-
tūmšošanas ierīcēm, nomazgātiem un nosvīrtiem.

Latviešu iedzīvotāji Amerikā iesnieguši

Rūzveltam lūgumu dēļ aizsardzības pret Padomju
savienības apspiešanas tēksēm, alzrdāt pie-
tam uz Atlantikas deklarāciju. Pēc ziņām no
ZASV šie latviešu lūgums atstāts bez ievēribas.

Dundagas sporta b-bas biedru zināšanai.

Biedru maksas par 1944. gadu var nokārtot
pie biedrības priekšnieka Dundegā. Tuvākas
ziņas Pils 92.

Krustdēļa prasa krusttēvam, kā viņš pagāju-
šo nakti labi gulējis un ko sapni redzēja?
„Gulēt guleju ļabi, bet sapnot — tu jau zin,
ka es bez brīlēm nekā neredzu.”

„Vai Ielnieks jums rada?”
„Es tieši nezinu. Viņš ir manas pirmās sle-
vas dēls no viņas trešā vīra.”

Pazīņojam radiem, draugiem un pazi-
stamem, ka mana mīļā sieva, mūsu mā-
miņa, vīra mātē, sievāmātē un vecmāmiņa
Eleonora Tidenbergs
dzim. Markvarts
dzim. 1872. g. 7. septembrī
mirusi 1944. g. 19. februārī plkst. 10
Izvadīšana 8. g. 23. februārī plkst. 14.30
no sēru mājas, Katrines ielā 12, uz Meža
kapiem.
Viņu mīļā pieminā paturēs noskumušie:
vīrs, bērni, mazbērni,
vedekļa un znots.

Mūsu mīļā
Lilija Danne
mirusi.
Sēro
Indriksonu ģimene.

Izsakām visizjustāko līdzjūtību pie-
derīgām Uzavā viņu varoņa nāvē kritušā
mīļā dēla
Krista Kemera
nāves gadījumā.
Bīrumu ģimene Piltanē.

Pateicība. Izsakām sirsnīgāko pateici-
bu par mūsu mīļā aizgājēja **Friča Vāža**
izvadīšanu uz pēdējo dusu. Sevišķi mātē.
Vekmaņa kpm un Pogas kpm par izjustem
vārdiem, Latvijas kops administrācijai un
darba biedriem par skaisto vaipagu un
atbalstu, kā arī visiem radiem un pārē-
jiem pavadiņiem par izteikto līdzjūtību.
Sērojošā piederīgā.

1944. gada 20. februārī pēc grūtām cie-
šanām no mums šķīrās mūsu mīļotais
Āriņš Miza
dzimis 1942. g. 30. augustā.
Pēc viņa skumst
Bērziņu ģimene.

Izsakām līdzjūtību Mildai un Alfre-
dam Salmiņiem viņu mātes
Jūlas Salmiņš
nāves gadījumā.
Kora „Dzirntars” salme.

Ventspils piensaimnieku sabiedrība,
Kārļa ielā 10
uzpirks no mājputnu turētājiem
kautos mājputnus
8. g. 28. februārī no plkst. 8—16.30 zemāk
minētās vietās:
1. Kārļa ielā 10, Ventspilī.
2. Anceš patērētāju biedrībā, Ancē.
3. Ugāles krējotavā, Ugālē.

Lauksaimniekus, kuri vēl nebūtu 1943. g. uzlikto ga-
ļas nodevu izpildījuši — lūdzam pastieģties ar
kauto mājputnu nodošanu minētā termiņā, jo ne-
nodošanas gadījumā sekos sodi.

Kino «AINA»
21., 22., 23. un 24. februārī.
Ostland nedēļas apskats.
Kalnā kāpēji
Piedalās: Joe Stekels, Alise Treis, Trūde
Heisterbergs, Šarlote Dauderts u. c.
Jaunatnei ieeja nav atļauta.

Chronometru (stoperi) maīna pret sēviešu kur-
pēm № 39. Piedāvāju-
mus nodot šī laikraksta
kantorī ar „Chrono-
metrs”.

Pārdod dāmu rokās
pulksteni (jaunzeita)
20 RM un dāmu korpes
par 8 RM, vai maīna pret
43. numura vīriešu kur-
pēm Aspazijas ielā 5—8.

Paziņojums. Tvaika
dzirnavas „Graud-
telpu trūkuma dēļ bi-
delēšanas pienēmā-
nu pārtrauc līdz 1. ap-
rīlim.
Dzirnavdība.

RM 50.- atlīdzība tam
kurs uzrādīs man nozag-
tos 2 gab. jaunus līnu
palagus, ar sarkanām
svītrām gar malām. Pa-
lagi nozagti pa manu
prombūtnes laiku naktī
no 8. g. 8. uz 9. februārī
Zinot J. Raibam, Vado-
ņa ielā 28.

Latviesi! Nekavējo-
ties apprecēsim Jūs,
ja atraktīsiēt un nebū-
siet vien vēl pārāk sa-
māitātas. Vēstules ar
ģimeinēm adresēt Dun-
dagā, p. k. 12. Z. Fricso-
nam, A. Gulbim, V. Trei-
gutam un Z. Erlichem.

Uzmanību! Nozaudēta
stīrpaina vilnas gultas
sega 8. g. 12. februārī,
braucot no Ventspils sta-
cijas līdz Tārgalei. God.
atradēju lūdzu to nodot
vai ziņot pret pateicības
algu Ventspilī, Osīņa ier-
braucamā sētā, jeb Zūru
ūdensdzirnavās.

Nozaudēts lietots ka-
zoks, pelēkā krāsā 8. g.
17. febr., braucot no Ka-
līņa mežsarga līdz Zūru
mežniecībai. God. atra-
dēju lūdzu to nodot pret
pateicības algu Zūru
mežniecībā vai zvanīt
pa tālruni Ugālē 6.

Maīna vecāku darba
zirgu pret lopbarību un
3 mēn. vecus sēvienus
pret kartupeļiem Vārves
pagasta Lejās.

Šujmašīnu maīna pret
3 m. vadmātu vai vilnas
gultas segu, Vadopa ielā
95—1.

Deutsche Dienststelle
sucht einen perfekten
Dolmetscher oder Dol-
metscherin mit guten
Sprachkenntnissen in
deutsch und lettisch. An-
gebote an das Arbeits-
amt in Windau.

To sievietei, kura meklē
dzīvēnu ogas
Puķu ielā, lūdzu pienākt
vēl reizi.

Pārdodams LB sugas
bullītis. Tuvākas ziņas
Atbrīvotāju ielā 10, dz.1,
tāl. 114.

Vēlas pirk melnu vai
zilu odera drānu. Piedāv.
nodot 5. l. k. ar sl. K. e

Darba kurpes, tankus
44. numura. maīna pret
vīnu Adrese šī laik-
raksta kantorī.

Gotino, 7 d. v., LB su-
gas, pārdodama Cirspe-
nes Pavāros. Tālrunis
Ventspils 601.

Vēlos pirk zirgu lau-
ku vajadzībām. Lūdz pie-
teikties Mūitas ielā 18

Pārdod jaunu zīda klei-
tu vidējam augumam par
RM 50.— un vienu kom-
plektu zīda veļu par
RM 10 Pils ielā 66, dz. 3.

Pārdodams lietots sie-
viešu mētelis, mazam
augumam par RM 50.—,
vai maīna pret 35. nu-
mura ielas kurpēm. Tur-
pat pārdod **akumulato-
ru** apgaismošanai par
RM 15.— Ligates ielā 20

Pārdodama skārda
vanna par RM 50.— Va-
sarīcu ielā 1—5.

Pārdodu 2 gab. div-
riteņu zārnas 50 RM gab.
kungu pulksteni 100 RM,
galdautu 50 RM, elektrī-
ko sildītāju 30 RM. Ad-
rese Bērzu ielā 16.

Jūra krāc un vēji pūs,
Vientulībā palet mūža.
Esmu raksturā līdzīgs
„Zvejnieka dēla” Oskā-
ram, vientuļš, noteikts,
nelaimīgs. Nesmu atrā-
dis to, ko meklēju —
Anitu. Meļcas, atsauca-
ties — nevilsties! Esmu
dzelzceļnieks, ar teh-
nisku izglītību. Aicinā-
jums nopelnīt. Zvejnie-
ka dēls, p. k. 137, Vents-
pilī.

47 g. v. bezbērnu atrai-
nis mazas lauku mājas
īpašnieks vēlas iepazī-
ties nopietnā precībā no-
lūkt ar latvietēm-lauci-
niecēm līdz 40 g. v. Ne-
piecietama biogrāfija.
Vēstules adresēt šī laik-
raksta kantorī ar № 42.
Steidzīgi meklē **kalponi**,
vecāku sleivīgu vai mei-
teni pie viegļiem mājas
darbiem. Pieteikties Lie-
pāzjas ielā 8—3.

Lūdzu to Dundagassaim-
nieku, kura ratos pie
ūdenstorna paīka mani
cimdī, nodot tos grāma-
tu veikalā.

**Ventspils
teātra ansamblis**
Maiznieku ielā 11, tālr. 840
Sestdien, 26. febr. pl. 19
pirmizrādē D. Nīkodemi
3 cēli. luga

Pusaudzis
Režisors: K. Blumbergs.
Dekorātors: E. Rentovīcs.
Svētdien, 27. februārī,
plkst. 19 — otro reizi

Pusaudzis
Derīgs pirmizrāžu un
otro izrāžu abonements
7. kupona. Biļetes sākot
ar šodien dabūjamas
teātra kasē no plkst. 17
līdz 18 un 2 stundas pirms
izrādēm.